

TERINING YUQUMLI KASALLIKLARIDA ZAMONAVIY DAVOLASH USULLARI

Elyanora Muhammedova Hayriddinovna

Buxoro viloyati G'ijduvon tumani

Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

Annotatsiya: Mazkur maqolada teri kasalliklari hamda ularning kelib chiqish sabablari va profilaktika choralari haqida fikr yuritilgan.

Kalit soʻzlar: teri, profilaktika, kompleks davolash, tamoyil, zamburugʻ, qichima

Аннотация: В данной статье рассматриваются кожные заболевания, их причины и меры профилактики.

Ключевые слова: кожа, профилактика, комплексное лечение, принцип, грибок, зуд.

Abstract: This article discusses skin diseases, their causes and preventive measures.

Key words: skin, prevention, complex treatment, principle, fungus, itching.

Hozirgi kunda teri kasalliklari bilan xastalangan bemorlar soni aholi orasida koʻpayib bormoqda. Bulardan teri allergik kasalliklari, psoriaz, yaʼni qipikli temiratki, vitiligo, alopetsiya (soch toʻkilishi), husnbuzar kasalliklaridir. Shuni aytish joizki, oxirgi vaqtda teri kasalliklari orasida ogʻir kechayotgani poʻrsildoq yara kasalligi hisoblanadi. Shuningdek, turli ichki va tashqi omillar teri kasalliklarining nisbatan ogʻir kechishiga sabab boʻladi.

Xususan, organizm immun tizimining buzilishi, modda almashinuvi, neyro-endokrin kasalliklari xamda tashqi omillardan ekologik omillar, alimentar, asabiylashish va shu bilan bir qatorda bemor tomonidan nazoratsiz dori vositalarini qabul qilishlari kasalliklarning rivojlanishi va ogʻir shakllariga oʻtib ketishiga sabab boʻlmoqda. Maʼlumki, teri butun inson tanasini qoplab turuvchi aʼzo boʻlib qolmay, balki barcha ichki aʼzolar bilan uzviy bogʻliq xolda, qator muhim vazifalarni bajaradi. Odamning sogʻligʻi, yurak-qon tomir, asab, oshqozon-ichak trakti, endokrin tizimi bilan bir qatorda, terining funksiyasi va xususiyatiga ham bogʻliq. Sanoat, qishloq xoʻjaligi, togʻkon sanoati va ishlab chiqarishning oʻsishi terining kasbiy kasalliklarining rivojlanishi bilan parallel boʻldi. Eng birinchi xabar qilingan zararli taʼsirlar togʻkon sanoatida metall tuzlaridan terining yaralari edi. Populyatsiyalar va madaniyatlar yangi materiallardan foydalanishni kengaytirganligi

sababli, yangi ko'nikmalar va yangi jarayonlar paydo bo'ldi. Bunday texnologik yutuqlar ish muhitiga o'zgarishlar olib keldi va har bir davrda texnik o'zgarishlarning ba'zi jihatlari ishchilarning sog'lig'iga putur etkazdi. Kasbiy kasalliklar, xususan, teri kasalliklari uzoq vaqtdan beri sanoat yutuqlarining rejasiz qo'shimcha mahsuloti bo'lib kelgan.

65 yil oldin, masalan, Qo'shma Shtatlarda terining kasbiy kasalliklari barcha qayd etilgan kasb kasalliklarining 70-34% dan kam bo'lmagan. Yaqinda Qo'shma Shtatlar Mehnat Departamenti tomonidan to'plangan statistik ma'lumotlar chastotaning taxminan XNUMX% gacha pasayishini ko'rsatadi. Bunday holatlar sonining kamayishi avtomatlashtirishning kuchayishi, ishlab chiqarish jarayonlarining yopilishi hamda rahbariyat, rahbarlar va ishchilarning umuman kasbiy kasalliklarning oldini olish bo'yicha bilimni oshirish natijasida bo'lgani aytilmoqda. Shubhasiz, bunday profilaktika choralari yaxshi profilaktika xizmatlari mavjud bo'lishi mumkin bo'lgan ko'plab yirik korxonalarda ishchi kuchiga foyda keltirdi, ammo ko'p odamlar hali ham kasbiy kasalliklarga yordam beradigan sharoitlarda ishlaydi. Afsuski, aksariyat mamlakatlarda kasbiy teri kasalligi holatlari soni, sabab omillari, yo'qolgan vaqt yoki haqiqiy xarajatlarni aniq baholash yo'q.

Sanoat yoki kasbiy dermatit yoki professional ekzema kabi umumiy atamalar kasbiy teri kasalliklari uchun ishlatiladi, ammo sabab va ta'sirga tegishli nomlar ham keng tarqalgan. *Tsement dermatiti, xrom teshiklari, xorakne, shisha tolali qichishish, yog 'bo'g'implari va kauchuk toshma* ba'zi misollardir. Agentlar yoki ish sharoitlari tomonidan qo'zg'atilgan teri o'zgarishlarining xilma-xilligi sababli, bu kasalliklar kasbiy dermatozlar deb ataladi - bu atama to'g'ridan-to'g'ri ish muhitidan kelib chiqadigan yoki og'irlashtiradigan har qanday anormallikni o'z ichiga oladi. Teri, shuningdek, kimyoviy zaharlanishni keltirib chiqaradigan ba'zi toksik moddalar uchun kirish yo'li bo'lib xizmat qilishi mumkin *teri orqali so'rilishi*. Quyida yuqumli mollyusk kasalligini kelib chiqish sabablari hamda davolash usullarini ko'rib chiqamiz.

Yuqumli mollyusk - degenerativ va sitoliz holatlari bilan kechadigan virus kasallik. Etiologiyasi va patogenezini. Kasallik qo'zg'atuvchisi (Molluscovirus hominis) filtrlanuvchi, DNKli virus bo'lib, aksariyat bog'cha, kichik m aktab yoshdagi bolalarda (1-7 yosh) kasallik chaqiradi. Ularga kasallik to'g'ridan-to'g'ri virus tashuvchidan yoki umumiy sochiq, vanna, idishtovoq, o'yinchoq va boshqalardan yuqishi mumkin. Ayrim holatlarda kasallik bolalar m uassasasida epidemik tarqalib ketishi mumkin. Kattalarga virus maishiy- kontakt yo'li bilan birgalikda, jinsiy aloqa yo'li orqali ham yuqadi. Shu sababli yuqumli mollyusk jinsiy

yo‘1 bilan yuquvchi kasalliklar guruhiga kiradi. Klinikasi. Kasallikning inkubatsion davri 2-3 haftadan bir necha oygacha davom etadi. Sog'lom teri yuzasida m ayda (1-2 mm), asta-sekin kattalashadigan, chegaralari aniq, yaltiroq, oqish marvarid rangli, markazida kindiksimon botiqchali, zich-elastik konsistensiyaga ega tugunchalar paydo bo'ladi. Ular yuz, ko‘z atrofi, bo'yin, ko'krak, qo'l panjasi, qorin sohasi, jinsiy a'zolar terisida uchraydi. Kasallik toshmalari subyektiv hissiyotlarsiz kechadi. Tugunchalar yon tomonlaridan siqib ko'rilganda, markazidagi botiqchadan bo'tqasimon massa chiqadi. Bu massa muguzlangan epiteliy hujayralaridan iborat bo'lib, m ollyusk tanachalari deb ataladi. Tugunchalar son va hajm jihatidan har xil ko'rinishda namoyon bo'ladi. Ayrim hollarda tugunchalar ingichka asosda - oyoqchada joylashadi. Yuqumli mollyuskning quyidagi klinik turlari farqlanadi: ko'p sonli mayda toshmali, ingichka asosli (oyoqchali) va gigant toshmali. Tashxis. Klinik belgilarga asoslanib kasallikni aniqlash qiyin emas. Yuqumli mollyusk terining o'simtali toshmalari va jinsiy a'zolarida joylashgan holatlarda zaxm toshmalari bilan taqqoslab ko'riladi. Bunda yuqumli mollyuskni boshqa turdagi toshma elementlaridan ajratib turuvchi belgi siqib ko'rilganda, markazdagi botiqchadan bo'tqasimon massa chiqishi va mikroskopda ko'rilganda katta, oval, protoplazmasida kiritmalari bor hujayralar (mollyusk tanachalari) topilishidir. Jinsiy aloqa orqali kasallik yuqtirilgan hollarda zaxm va OIVga qon tekshiruvlarini o'tkazish o'rinlidir. Davosi. Tugunchalar pinset bilan siqib tashlanadi yoki o'tkir uchli Folkman qoshiqchasi bilan qirib olinadi, ba'zan diatermokoagulyatsiya, kriodestruksiya usullari qo'llaniladi. O'rni 2-5 % li yodning spirtli eritmasi bilan artiladi va yuzasiga virusga qarshi malhamlar (bonafton, oksalin, gossipol, tebrofen, interferon) surtiladi. Ikkilam chi infeksiya bilan a so ra tla n g a n h ollarda an tib io tik li malhamlar (tetrasiklin, sintomitsin, eritromitsin va boshqalar) ishlatiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Kumar, Abbas, Fausto: Robbins and Cotran Pathologic Basis of Disease, 7th 556
2. Hamidov J.H., Oqilov A.T., Saidov T.M., Umumiybiologiyadan amaliy mashg'ulotlar, T., 1970; Kovannatomiya grudi, M., 1978;
3. Ahmedov N.K., Atlas. Odam anatomiyasi [2 jildli], 2-j., 2005.
4. O'zbekiston milliy ensiklopediyasi (2000-2005-y.)
5. Ziyayeva M.F. Xodjasheva M.D. "Kattalarda hamshiralik parvarishi" 1-qism, "Voris-nashriyot" Toshkent 2014yil.
6. Haydarov G'.O. "Ichki kasalliklar" Toshkent, "Abu Ali ibn Sino" nashriyoti, 2002 yil.
7. Kalonova I.M. "Kattalarda hamshiralik parvarishi amaliyoti" o'quv - uslubiy qo'llanma, Samarkand, 2008yil.
8. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligining amaldagi buyruqlari